

Dạy học tích hợp tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Trà Vinh lớp 1, 2, 3

Phạm Thị Mỹ Duyên*; Liêu Thanh Tâm**

**ThS, **TS. Trường Đại học Trà Vinh*

Received: 16/11/2023; Accepted: 26/12/2023; Published: 2/1/2024

Abstract: *The article shows the address for integrating the content of Tra Vinh province's local educational materials for grades 1, 2, 3 into subjects and experiential activities in primary schools; Build lesson plans that integrate local education content (local education) in Tra Vinh province (TTV).*

Keywords: *Integrated teaching, local educational materials of Tra Vinh province, primary school.*

1. Đặt vấn đề

Nhằm trang bị cho học sinh (HS) tiểu học ở TTV những hiểu biết cơ bản về văn hóa, lịch sử, truyền thống, kinh tế, xã hội, môi trường của tỉnh Trà Vinh; bồi dưỡng cho HS tình yêu quê hương, ý thức tìm hiểu, gìn giữ, phát huy các giá trị văn hóa của địa phương và vận dụng những điều đã học để góp phần giải quyết những vấn đề của thực tiễn của cuộc sống. Tài liệu GDĐP tỉnh Trà Vinh, lớp 1, 2, 3 đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo phê duyệt cho phép ban hành và đưa vào giảng dạy. Việc DHTH Tài liệu GDĐP được thực hiện xuyên suốt qua các lớp của cấp học, vì thế cần xác định các môn học, chủ đề, bài học và HĐGD phù hợp để tích hợp nội dung GDĐP của TTV theo chương trình GDPT 2018.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm DH tích hợp (DHTH)

DHTH là những hoạt động mà GV tổ chức, hướng dẫn HS qua các môn học và HĐGD thể hiện các kiến thức, năng lực của nhiều lĩnh vực khác nhau trong cùng một kế hoạch DH, nhằm giải quyết các nhiệm vụ học tập, từ đó hình thành kiến thức mới và phát triển năng lực cho HS.

2.2. Mục đích của DHTH Tài liệu GD ĐP tỉnh Trà Vinh

Là một bộ phận không thể tách rời trong thực hiện Chương trình GDPT 2018, nội dung của địa phương Tỉnh Trà Vinh (TTV) sẽ cung cấp cho HS tiểu học trên địa bàn tỉnh những hiểu biết cơ bản về văn hóa của các dân tộc trên địa bàn tỉnh, lịch sử, truyền thống đấu tranh, yêu nước của người dân Trà Vinh; trang bị cho HS hiểu biết về vị trí địa lý các huyện, thị, thành của TTV và vị trí tiếp giáp của TTV với các tỉnh lân cận; điều kiện tự nhiên của tỉnh; các hoạt động kinh tế như sản xuất nông nghiệp, công nghiệp, ngư nghiệp, các làng nghề truyền thống,... mối quan hệ của điều kiện tự nhiên đối với sự phát

triển các ngành nghề của địa phương; các hoạt động chính trị xã hội, môi trường của địa phương, từ đó định hướng nghề nghiệp, bồi dưỡng cho HS tình yêu quê hương, ý thức tìm hiểu, gìn giữ, phát huy các giá trị văn hóa của quê hương, đất nước và vận dụng những điều học được góp phần phát triển năng lực, giải quyết các vấn đề thực tiễn của địa phương.

2.3. Các chủ đề của Tài liệu GDĐP tỉnh Trà Vinh

2.3.1. Tài liệu GD ĐP tỉnh Trà Vinh lớp 1

- Chủ đề 1. Cách chào hỏi ở quê em.
- Chủ đề 2. Cảnh đẹp quê hương Trà Vinh.
- Chủ đề 3. Đèn thờ Chủ tịch Hồ Chí Minh.
- Chủ đề 4. Hội đua ghe ngo ở Trà Vinh.
- Chủ đề 5. Thầy thuốc Nhân dân Nguyễn Thiện

Thành.

- Chủ đề 6. Món ngon Trà Vinh.
- Chủ đề 7. Di tích miếu Tiền Vãng.
- Chủ đề 8. Nghề dệt chiếu ở Trà Vinh [5].

2.3.2. Tài liệu GD ĐP tỉnh Trà Vinh lớp 2

- Chủ đề 1. Trà Vinh quê hương em.
- Chủ đề 2. Truyền thống đoàn kết các dân tộc ở tỉnh Trà Vinh.
- Chủ đề 3. Thắng cảnh Ao Bà Om.
- Chủ đề 4. Lễ hội Óc-om-boc.
- Chủ đề 5. Di tích nhà cổ Cầu Kè.
- Chủ đề 6. Giáo sư Phạm Văn Bạch.
- Chủ đề 7. Đặc sản quê em.
- Chủ đề 8. Biết ơn tổ tiên, ông bà, cha mẹ [3].

2.3.3. Tài liệu GD ĐP tỉnh Trà Vinh lớp 3

- Chủ đề 1. Các huyện, thị xã, thành phố của tỉnh Trà Vinh.
- Chủ đề 2. Ấm áp tình người Trà Vinh.
- Chủ đề 3. Khu du lịch biển Ba Động.
- Chủ đề 4. Lễ hội Cúng biển Mỹ Long.
- Chủ đề 5. Quần thể di tích Ao Bà Om.
- Chủ đề 6. Nghề sĩ Nhân dân, soạn giả Viễn Châu.

- Chủ đề 7. Những làng nghề ở Trà Vinh.
- Chủ đề 8. Tết Chol-chnam-thmây ở Trà Vinh [4].

2.4. Quy trình xây dựng kế DHTH Tài liệu GD ĐP tỉnh Trà Vinh

- Bước 1: Rà soát chương trình, sách giáo khoa lớp 1, 2, 3 để tìm các nội dung DH liên quan đến một vấn đề của địa phương cần giáo dục cho HS theo Tài liệu GDĐP tỉnh Trà Vinh lớp 1, 2, 3 (bước này nên thực hiện từ đầu năm học với sự phối hợp của nhiều GV).

Các công việc chính mà GV cần thực hiện trong bước lựa chọn nội dung tích hợp là rà soát, đối sánh yêu cầu cần đạt chương trình các môn học phù hợp với yêu cầu cần đạt của chủ đề trong Tài liệu GDĐP để tìm kiếm và chọn lọc các bài học, các nội dung học vẫn có liên quan, từ đó xây dựng thành BHTH.

- Bước 2: Xác định chủ đề, môn học, bài học hoặc các HĐGD tích hợp.

Để thực hiện thành công bước này, GV cần liên kết các chủ đề bài học, các nội dung hoặc HĐGD đã được chọn lựa để tích hợp với các sự kiện, hiện tượng trong thực tiễn cuộc sống xung quanh địa phương HS, từ đó hình thành nên ý tưởng trung tâm về chủ đề, bài học hoặc các HĐGD tích hợp. GV cần nghiên cứu thêm về lịch sử, văn hóa và truyền thống địa phương, những sự kiện quan trọng trong lịch sử địa phương, đặc điểm địa hình, thực vật và động vật địa phương, quá trình canh tác và nuôi trồng trong khu vực, ngôn ngữ địa phương, thành ngữ, ca dao, cộng đồng địa phương và các dự án giáo dục xã hội,...

- Bước 3: Xác định địa chỉ tích hợp nội dung GDĐP: Các GV của các môn học phối hợp chặt chẽ với nhau để xác định được các địa chỉ tích hợp nội dung GDĐP phù hợp, đảm bảo được yêu cầu cần đạt của bài học chính và nội dung tích hợp.

- Bước 4: Xác định mục tiêu của chủ đề, môn học, bài học hoặc các HĐGD tích hợp: Căn cứ vào các địa chỉ tích hợp đã xác định, GV xác định mục tiêu

của chủ đề, môn học, bài học hoặc các HĐGD tích hợp. Khi xác định mục tiêu cho BHTH, GV cần xuất phát từ các nội dung được chọn lựa để tích hợp và từ ý tưởng trung tâm để thiết kế BHTH, cần lượng hoá được các mục tiêu mà người học cần đạt được sau bài học. Những mục tiêu này cần phải bao quát được nhiều lĩnh vực học tập, nhiều môn học khác nhau.

Ngoài những mục tiêu về phẩm chất và năng lực thuộc các lĩnh vực khoa học các môn học được chọn để tích hợp, GV cần xác định thêm những mục tiêu hình thành và phát triển phẩm chất và năng lực xã hội (gắn với địa phương)... cho HS.

Đối với BHTH thì mục tiêu DH cũng là mục tiêu tích hợp. Sự tích hợp trong mục tiêu DH được thể hiện ở việc tích hợp các kiến thức của các lĩnh vực khoa học, tích hợp các kĩ năng và năng lực HS cần đạt được, tích hợp những giá trị nhân văn định hướng cho sự phát triển của HS. Kích thích sự tò mò, sáng tạo, và tư duy phê phán của HS. Kết nối nội dung giáo dục với các tình huống thực tế ở địa phương và ứng dụng trong cuộc sống hàng ngày của HS.

- Bước 5: XDKH bài dạy có tích hợp nội dung GDĐP.

Căn cứ vào các địa chỉ đã xác định, căn cứ vào mục tiêu của chủ đề, môn học, bài học hoặc các HĐGD tích hợp. GV cần chuẩn bị không chỉ về điều kiện, phương tiện vật chất mà còn cần chuẩn bị cả tư liệu cho bài học, tái hiện hoặc tìm kiếm những kiến thức nền tảng phục vụ cho nhiệm vụ học tập mới.

GV hướng dẫn HS làm quen dần với việc chuẩn bị tài liệu, nghiên cứu bài học, sưu tầm và xử lý thông tin liên quan đến BHTH. GV kết hợp với gia đình HS để trợ giúp HS các nội dung gắn với địa phương. XDKH bài dạy là điều quan trọng của quá trình thiết kế DH.

2.6. Một số bài học/HĐGD có thể tích hợp nội dung giáo dục địa phương

TT	Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Trà Vinh	Địa chỉ tích hợp		Nội dung	Tên sách
		Môn học/HĐGD	Chủ đề/ bài học		
1	Chủ đề 1. Cách chào hỏi ở quê em, lớp 1	Đạo đức, lớp 1	Bài 6. Lễ phép, vâng lời ông bà, cha mẹ, anh chị	Chào hỏi, lễ phép với ông bà, cha mẹ, anh chị	Kết nối tri thức với cuộc sống (KNTTVCS)
			Bài 2. Quan tâm, chăm sóc ông bà, cha mẹ	Chào hỏi, lễ phép với ông bà, cha mẹ	Chân trời sáng tạo (CTST)
		HĐTN, lớp 1	Bài 7. Kính yêu thầy cô		KNTTVCS
			Tuần 12. Biết ơn thầy cô	Chào hỏi, lễ phép với thầy cô	Cánh Diều (CD)
			Chủ đề 7. Em và những người xung quanh	- Lời chào bốn phương. - Lịch sự khi chào hỏi.	CTST
2	Chủ đề 1. Cách chào hỏi ở quê em, lớp 1	Tiếng Việt 1 tập 1, lớp 1	Bài 1. A a Bài 3. C c /, trang 19 Bài 6. O o Bài 8. D d Đ đ	Chào hỏi người xung quanh.	KNTTVCS
		Tiếng Việt 1 tập 2	Bài 2. Lời chào		

		Tiếng Việt 1 tập 2	Bài 3. Mẹ và cô	Nói lời chào của em	CTST
3	Chủ đề 2. Cảnh đẹp quê hương Trà Vinh, lớp 1	Mỹ thuật, lớp 1	Chủ đề 8. Phong cảnh quê hương	- Tranh phong cảnh và thực hành vẽ tranh cảnh phong cảnh quê hương. - Kể tên một số phong cảnh mà em biết.	CTST
		HĐTN, lớp 1	Chủ đề 8. Quê hương của em	- Giới thiệu cảnh đẹp quê em.	CTST
			Chủ đề 8. Quê hương tươi đẹp	- Giữ vệ sinh môi trường, bảo vệ cảnh đẹp của quê hương.	KNTTVCS
			Chủ đề 6. Quê hương em		CD
		Tiếng Việt 1 tập 2	Bài 6. Du lịch biển Việt Nam	Giới thiệu cảnh biển quê em	KNTTVCS
4	Chủ đề 3. Đèn thờ Chủ tịch Hồ Chí Minh	HĐTN, lớp 1	Bài 18. Em tham gia các hoạt động xã hội	Những việc nên và không nên làm khi tham quan di tích lịch sử	KNTTVCS
5	- Chủ đề 6: Món ngon Trà Vinh, lớp 1	HĐTN, lớp 1	Chủ đề 8: Quê hương của em	Giới thiệu quê hương em	CTST
	- Chủ đề 8: Nghề dệt chiếu ở Trà Vinh				
6	Chủ đề 6: Món ngon Trà Vinh, lớp 1	Tiếng Việt, lớp 2, tập 2	Bài 30. Quê hương của em, trang 103	Nói và viết về một món ăn của quê hương	Cánh Diều (CD)
	Chủ đề 7: Đặc sản quê em, lớp 2				
	- Chủ đề 4: Hội đua ghe ngo ở Trà Vinh, lớp 1 - Chủ đề 4: Lễ hội Óc -om-bóc, lớp 2		Bài 31. Em yêu quê hương	Ngày hội quê hương	
7	Chủ đề 8: Biết ơn tổ tiên, ông bà, cha mẹ, lớp 2	Tiếng Việt, lớp 2, tập 1	Chủ đề: Mái ấm gia đình, trang 108	Yêu thương, biết ơn ông bà, cha mẹ	KNTTVCS
8	- Chủ đề 1. Trà Vinh quê hương em, lớp 2 - Chủ đề 3. Thắng cảnh Ao Bà Om, lớp 2 - Chủ đề 5. Di tích nhà cổ Cầu Kè, lớp 2	Đạo đức lớp 2	Chủ đề: Quê hương em	Nêu được nơi em sinh sống Nhận biết về đẹp thiên nhiên và con người quê hương em	CTST, CD, KNTTVCS
		HĐTN 2	Chủ đề: Môi trường xanh, cuộc sống xanh	Giới thiệu cảnh đẹp của địa phương Bảo vệ cảnh đẹp địa phương	
	- Chủ đề 3. Khu du lịch biển Ba Động, lớp 3. - Chủ đề 4. Lễ hội Cúng biển Mỹ Long, lớp 3. - Chủ đề 5. Quần thể di tích Ao Bà Om, lớp 3. - Chủ đề 6. Nghệ sĩ Nhân dân, soạn giả Viễn Châu, lớp 3. - Chủ đề 7. Những làng nghề ở Trà Vinh, lớp 3. - Chủ đề 8. Tết Chol-chnam-thmây ở Trà Vinh, lớp 3	Tiếng Việt 2, tập 1	Chủ đề: Em yêu tổ quốc Việt Nam	Vẻ đẹp thiên nhiên, di tích lịch sử của quê hương	CTST KNTTVCS
		Đạo đức lớp 3	Chủ đề 1: Em yêu tổ quốc Việt Nam		
		HĐTN lớp 3	Chủ đề: Làm bạn với thiên nhiên Chủ đề 8: Cuộc sống xanh		

3. Kết luận

Việc tích hợp nội dung địa phương vào giáo dục giúp HS thấy rõ mối liên quan giữa kiến thức học và thực tế địa phương của họ. Điều này tạo ra trải nghiệm học tập hữu ích và ứng dụng, giúp HS nhận thức được ý nghĩa của việc họ đang học. GDĐP giúp HS hiểu rõ văn hóa, lịch sử, và xã hội của cộng đồng nơi họ sống. Điều này giúp xây dựng lòng tự hào và nhận thức về trách nhiệm công dân, tạo ra một cộng đồng học thuật và xã hội mạnh mẽ. Tích hợp GDĐP vào các môn học và HĐGD ở trường tiểu học không chỉ giúp HS hiểu rõ hơn về cộng đồng của mình mà còn tạo ra một môi trường học tập tích cực, kích thích sự tò mò và sáng tạo của họ.

Tài liệu tham khảo

[1] Trần Thanh Bình (2021), Đạo đức lớp 2 sách

giáo viên, NXB Giáo dục Việt Nam.

[2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Công văn số 3036/BGDĐT-GDTH*, ngày 20/7/2021 về việc *Tăng cường chỉ đạo thực hiện nội dung giáo dục của địa phương cấp Tiểu học*.

[3] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022), *Quyết định số 556/QĐ-BGDĐT*, ngày 23/02/1022 về việc *Phê duyệt tài liệu giáo dục địa phương lớp 2 sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông của tỉnh Trà Vinh*.

[4] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022), *Quyết định số 2595/QĐ-BGDĐT*, ngày 12/9/1022 về việc *Phê duyệt tài liệu giáo dục địa phương lớp 3 sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông của tỉnh Trà Vinh*.

[5] Ủy Ban nhân dân tỉnh Trà Vinh, Sở Giáo dục và Đào tạo (2021), *Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Trà Vinh, lớp 1*, NXB Giáo dục Việt Nam.